

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.064/2019/5. szám

A tanács tagjai: . Döme Attila a tanács elnöke

. Farkas Antónia előadó bíró

. Zumbók Péter bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

A felperesek képviselője:

384. számú Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Simon Tamás ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Guzrán Barna ügyvéd

Az alperes beavatkozója:

Alperesi beavatkozó

Az alperes beavatkozájának képviselője:

Dr. Keszthelyi Oszkár Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Keszthelyi Oszkár ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.354/2018/10.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 34. M/P.21.590/2013/96.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. és III. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 310.800 (háromszáztízezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I-II. rendű felperesek a III-IV. rendű felperesek szülei. A III. rendű felperes 2008. augusztus 25-én született. A szülés körüli oxigénhiányos állapota folytán súlyosan károsodott a központi idegrendszere, középsúlyos értelmi fogyatékos, amelyhez autisztikus tünetek társulnak. Mozgása és mentális képessége folytán folyamatos fejlesztésre szorul.
- [2] Ápolása-gondozása részben intézményben, részben otthon történik, utóbbi esetben ezt túlnyomórészt az I. rendű felperes végzi, a II. és IV. rendű felperesek segítségével.
- [3] Az I. rendű felperesnél beteg gyermekének megszületése után pszichiátriai betegség alakult ki, szorongásos-depresszív állapota idültté vált, kialakult élethelyzetét egyre nehezebben kezeli, személyisége maradandóan beszűkült, a megváltozott élethelyzetében házassága megromlott, és 2012-ben elvált a II. rendű felperestől.
- [4] A III. rendű felperes állapotában az idő múlásával sem várható javulás, értelmi fogyatékokosságán tovább rontanak hiperaktívitasos tünetei, figyelme nem köthető le, önálló életre képtelen.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperesek keresetükben a káreseménnyel okozati összefüggésben lévő vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítését kérték.
- [6] Az alperes vitatta a kereset jogalapját és összecszerűségét is.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság 54. sorszámú - a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.012/2016/5. számú közbenső ítéletével helybenhagyott - jogerős közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét a III. rendű felperes születése körüli oxigénhiányos állapota talaján, illetve egyéb központi idegrendszeri károsodása miatt kialakult egészségkárosodása következtében az I-IV. rendű felpereseket ért károkért.
- [8] Az összecszerűség körében lefolytatott bizonyítást követően különböző jogcímenek vagyoni kártérítést ítelt meg felperesek javára. Az I. rendű felperes vonatkozásában nem vagyoni kártérítés jogcímén 10.000.000 forint, míg a III. rendű felperes részére 15.000.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.
- [9] Megállapította, hogy a III. rendű felperes intézményi ellátása esetén napi 5 óra, otthoni ellátás esetén napi 10 óra többlettevékenységet igényel egy egészséges gyermekhez viszonyítva.

Az elsőfokú bíróság indokoltnak találta háztartási kisegítő igénybevételét is, amelynek időtartamát mérlegeléssel napi 2 órában határozta meg. Az ápolási-gondozási tevékenységet az elfoglaltság időigényességének átlagával számolva napi 7,5 órában határozta meg. A külön kártételként igényelt ápolási-gondozási, valamint háztartási kisegítő többletköltségeket egy tételbe összevonva állapította meg a K. Bt. árlistájának figyelembevételével, és 2008 októberétől 2010. augusztus 31-ig összesen napi 12 órás, míg azt követően napi 9,5 órás többletköltséggel számolt ápolás-gondozás és háztartási kisegítés jogcímén.

- [10] Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, az I. rendű felperes csatlakozó fellebbezést jelentett be.
- [11] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta az ápolás-gondozás és a háztartási kisegítés többletköltsége tekintetében. A nem vagyoni kártérítés összegét az I. rendű felperes tekintetében 9.000.000 forintra, a III. rendű felperes tekintetében 13.000.000 forintra szállította le.
- [12] Indokolása szerint az irányadó bírósági döntések azt mutatják, hogy 2010-et megelőzően bekövetkezett káresemények esetén a III. rendű felperesnél súlyosabban károsodott gyermekek és folyamatos ellátásukat végző szülők kaptak olyan nagyságrendű kártérítést, amit az elsőfokú bíróság I. és III. rendű felperesek részére megítélt, ezért azokat túlzónak találta a 2008. év ár- és értékviszonyai tükrében.
- [13] A másodfokú bíróság azonban arra nem látott indokot, hogy külön-külön tételben állapítsa meg az ápolási-gondozási tevékenységgel és a háztartási kisegítéssel felmerülő többletköltségeket. E tekintetben osztotta az alperes álláspontját, amely szerint ez a két tevékenység sem időben, sem tartalmában nem különül el egymástól. Szem előtt tartotta a Kúria ezzel kapcsolatos iránymutatását (BH 2017/9/301.).

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A jogerős ítélet ellen az I. és III. rendű felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet. Az I. rendű felperes a nem vagyoni kártérítés összegét 10.000.000 forintra, a III. rendű felperes pedig 15.000.000 forintra kérte felemleni.
- [15] Az I. rendű felperes a részére ápolás-gondozás és háztartási kisegítő jogcímén egy tételben megítélt vagyoni kártérítést kérte külön bontani, és az összesen megállapított 19.571.344 forint vagyoni kártérítés helyett ápolás-gondozás címén 18.328.996 forint, háztartási kisegítés címén pedig 6.075.765 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [16] 2018. január 1. napjától minden hónap 10. napjáig történő megfizetéssel véghatáridő nélkül ápolás-gondozás és háztartási kisegítés jogcímén megítélt havi 288.000 forint helyett ápolás-

gondozás címén havi 234.000 forint, háztartási kisegítés címén pedig havi 63.000 forint járadékot igényelt alperestől.

- [17] A nem vagyoni kár körében az I. és III. rendű felperesek hivatkoztak arra, hogy bár az elsőfokú bíróság helytállóan ítélte meg a személyiségi jogaik sérelmét, ahogy azt a másodfokú bíróság indokolásában megállapította, ennek ellenére a másodfokú bíróság I. rendű felperest megillető kártérítési összeget 1.000.000 forinttal, míg a III. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítést 2.000.000 forinttal leszállította a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyokra tekintettel.
- [18] Utaltak arra, hogy a Kúria gyakorlatában fellelhető több olyan határozat, amely a perbeli eseményt megelőzően „súlyosabb károsodással született” gyermek részére magasabb összegű nem vagyoni kártérítést talált megállapíthatónak. Hangsúlyozták, hogy figyelembe vették az ár- és értékviszonyokat, azonban a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének mérlegelésénél a más ügyekben született döntések csupán kiindulópontként szolgálhatnak, hiszen minden káresemény egyedi.
- [19] Érvelésük szerint az elsőfokú bíróság a káresemény egyedi körülményeit teljeskörűen értékelte, ezért az irányadó bírói gyakorlatra hivatkozással a megállapított nem vagyoni kártérítési összegek „némileg túlzónak” minősítése, illetve azok jelentős mértékű leszállítása okszerűtlen, ezáltal sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését.
- [20] Nem értettek egyet azzal, hogy az eljáró bíróságok az ápolási-gondozási és a háztartási kisegítés jogcímén igényelt többletköltségeket egy tételben állapították meg. Előadták, hogy a perbeli esetben az ápolás-gondozás és háztartási kisegítés kárigények mind tartalmukban, mind időben teljes mértékben elkülönülnek. Kifejtették, hogy az I. rendű felperes a III. rendű felperes többletápolási tevékenysége folytán egyáltalán nem tudta ellátni a háztartási tevékenységeket.
- [21] Állításuk szerint, míg az alperes által hivatkozott, a Kúria Pfv.III.21.249/2016. számú határozatában szereplő esetben a kíséret értelemszerűen értékelhető a gondozás részeként, addig egy takarítási feladat, mosás vagy főzés háztartási tevékenységnek minősül, és nem a III. rendű felperes gondozását célozza. Előadásuk szerint ezen tartalmi különбözőség indokoltta teszi a kárigények külön jogcímen történő értékelését, ezek különválasztása indokolatlan, okszerűtlen és sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését.
- [22] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.
- [23] Egyetértett a másodfokú bíróság azon megállapításával, hogy az elsőfokú bíróság némileg túlzóan állapította meg az I. és III. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegét.
- [24] Az ápolás-gondozás és a háztartási kisegítés egy tételben történő értékelésével is egyetértett arra hivatkozással, hogy a K. Bt.

szolgáltató árajánlatában szintén nem bontotta szét az ápolás-gondozás és a háztartás körüli teendőkkel járó munkákra vonatkozó ajánlatát.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [25] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [26] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések és azok előadott indokai tekintetében vizsgálta felül.
- [27] Az I. és III. rendű felperesek a másodfokú bíróság által megsértett jogszabályként a Pp. 206. § (1) bekezdését jelölték meg. A nem vagyoni kártérítés tekintetében arra hivatkoztak, hogy a másodfokú bíróság kizárólag a káresemény bekövetkezésének idején érvényesülő ár- és értékviszonyokra tekintettel szállította le az elsőfokú bíróság által meghatározott kártérítési összegeket.
- [28] A nem vagyoni kárösszegezés tekintetében I. és III. rendű felperesek által megjelölt jogszabálysértésre tekintettel a Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenysége iratellenes, logikailag ellentmondó, nyilvánvalóan okszerűtlen volt-e, ugyanis a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség (BH2017. 155., BH2012. 179.).
- [29] A felülvizsgálati kérelem tárgyává tett nem vagyoni kártérítések összegezését az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok tükrében megfelelően értékelte, és indokát adta annak, hogy a teljes kártérítés elve alapján milyen összegű nem vagyoni kártérítés illeti meg az I. és III. rendű felpereseket. A másodfokú bíróság a mérlegelés körébe vont szempontokat azzal egészítette ki, hogy figyelembe vette a 2008. évben érvényesülő ár- és értékviszonyokat is a bírói gyakorlat alapján. A felülvizsgálati eljárásban pedig már nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, az attól való eltérést csak az indokolhatja, ha a bíróság által megállapított tényállás iratellenes, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetéseket tartalmaz. Megállapítható, hogy erről a perbeli esetben nincs szó.
- [30] Egyetértett a Kúria I. és III. rendű felperesekkel abban, hogy a nem vagyoni kártérítések összegezésének meghatározásakor a korábbi ügyekben megállapított összegek nem kaphatnak túlzott jelentőséget, hiszen minden ügy egyedi, és az adott ügyben lévő tényállás, az egyedi sajátosságok azok, amelyek a konkrét ügyben a nem vagyoni kártérítési összegek megállapításánál irányadóak azzal, hogy nyilvánvalóan figyelembe kell venni a káresemény időpontjában fennálló ár- és értékviszonyokat, valamint az irányadó bírói gyakorlatot is. Az összehasonlítás alapjául szolgáló egyéb

határozatok azonban nem bizonyítékok és nem egyéb peradatok, értékelésük nem tartozik a Pp. 206. § (1) bekezdésbe foglalt mérlegelés körébe, ezért figyelembevételük nem is sértheti a Pp. 206. § (1) bekezdését (Kúria Pfv.III.20.279/2018/4.).

- [31] Nem osztotta a Kúria az I. rendű felperes arra vonatkozó álláspontját, hogy az ápolás-gondozás és a háztartási kisegítés jogcímenen járó járadékot különbontva kellett volna az eljárt bíróságoknak megállapítaniuk.
- [32] Hangsúlyozza a Kúria, miként arra az alperes helyesen hivatkozott, hogy a bíróságnak is mérlegelési szabadságában áll a külön érvényesített járadékigényt összevonni, amennyiben azok tartalmilag és logikailag összetartozóak (Pfv.III.21.249/2016/4.). Ebben az esetben is a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértését akkor lehet megállapítani, ha az összevonás okszerűtlen és sérti a teljes kártérítés elvét. A perbeli esetben azonban az ápolás-gondozás és III. rendű felperes károsodása okán keletkezett többletháztartási munka sem térben, sem időben nem választható teljes mértékben szét, ezért a Kúriának felülmérlegelésre e körben sem volt lehetősége.
- [33] A fent kifejtettek alapján a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott részét a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [34] A felülvizsgálati kérelem eredménytelenségére tekintettel a felülvizsgálati eljárás költségeinek viselésére a Pp. 270. § (1) bekezdésének utaló rendelkezése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján az I. és III. rendű felperesek kötelesek. Az alperes jogi képviselőjével felmerült felülvizsgálati eljárási költséget a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján, a 4/A. § alkalmazásával határozta meg. Az I. és III. rendű felperesek költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott, a költségmentesség bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.
- [35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [36] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. február 26.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k.
előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
HM